

«Полум'яні вітрила». Олександр Грін. 1922 рік.

"Полум'яно-червоні вітрила мрії" – зворушливо-поетична притча-феєрія Олександра Гріна про непохитну віру і будьщоперемагаючу, піднесену мрію, про те, що кожен може зробити для найдорожчої людини диво.

Уривок. "Пророцтво".

— Бозна, скільки спліне років, тільки в Каперні розквітне одна казка, що пам'ятатимуть довго. Ти вже будеш великою, Ассоль. Колись на світанку в морській далечині забринить під сонцем полум'яне вітрило. Сяюча громада червоних вітрил білого корабля рушить, розтинаючи хвилі, прямо до тебе. Тихо буде плисти цей чудовий корабель, без вигуків та пострілів; на березі, дивуючись і тамуючи подих, збереться чимало людей: і ти теж будеш стояти там. Корабель підійде велично до самого берегу під звуки чарівної музики; ошатний, у килимах, у золоті та квітах, попливів від нього швидкий човен. — "Чому ви приїхали? Кого ви шукаєте?" — почнуть питати люди на березі. І тоді ти побачиш хороброго вродливого принца; він буде стояти і простягати до тебе руки. — "Вітаю, Ассоль! — скаже він. — Далеко-далеко звідси я побачив тебе уві сні й ось приїхав, щоб візвезти тебе назавжди у своє царство. Ти будеш там жити зі мною у рожевій широкій долині. Ти матимеш усе, чого тільки забажаєш; жити з тобою ми будемо так дружно і весело, що ніколи твоя душа не дізнається сліз чи смутку". Він посадить тебе у човен, привезе на корабель, і ти поїдеш назавжди в осяяну країну, де сходить сонце і де зірки спусťяться з неба, щоб привітати тебе, коли ти приїдеш.

© E

— Це усе мені? — ледь чутно запитала дівчинка.

Її розважливі очі повеселіли й сяйнули довірою. Небезпечний чаклун, зрозуміло, не став би так говорити; й вона підійшла ближче.

— А може він вже прийшов... той корабель?

— Не квапся так, маленька, — заперечив Егль, — спочатку, як я казав, ти виростеш. Потім... та що казати? Так буде, та й по тому. Що б ти тоді зробила?

— Я? — Вона зазирнула у кошик, але, мабуть, не знайшла там нічого гідного стати вагомою винагородою. — Я б його любила, — поспішно сказала вона, і не зовсім впевнено додала: — якщо він не б'ється.

— Ні, битися не буде — сказав чарівник, таємничо підморгнувши, — не буде, присягаюся. Йди, дівчинко, і не забудь того, що сказав тобі я між двома ковтками ароматичної горілки і роздумом про пісні каторжників. Йди. Хай буде мир пухнастій твоїй голові!

Лонгрен порався у своєму маленькому городі, обкопуючи кущі картоплі. Піднявши голову, він побачив Ассоль, що чимдуж бігла до нього з радісним і нетерплячим обличчям.

— Ну, так от... — сказала вона, намагаючись опанувати дихання, і вхопилася обома руками за батькового фартуха. — Слухай, що я тобі розповім... На березі, там, далеко, сидить чарівник...

Вона почала з чарівника та його цікавого пророцтва. Думки поспішли наввипередки й заважали їй до ладу передати подію. Далі йшов опис зовнішності чарівника і в зворотному порядку - гонитва за втікаючою яхтою.

Лонгрен вислухав дівчинку, не перериваючи, без посмішки, і, коли вона скінчила, уява швидко намалювала йому невідомого старого з пляшкою варенухи в одній руці і іграшкою в інший. Спочатку він відвернувся, але, згадавши, що у великих випадках дитячого життя личить бути людині серйозним і здивованим, урочисто закивав головою, примовляючи:

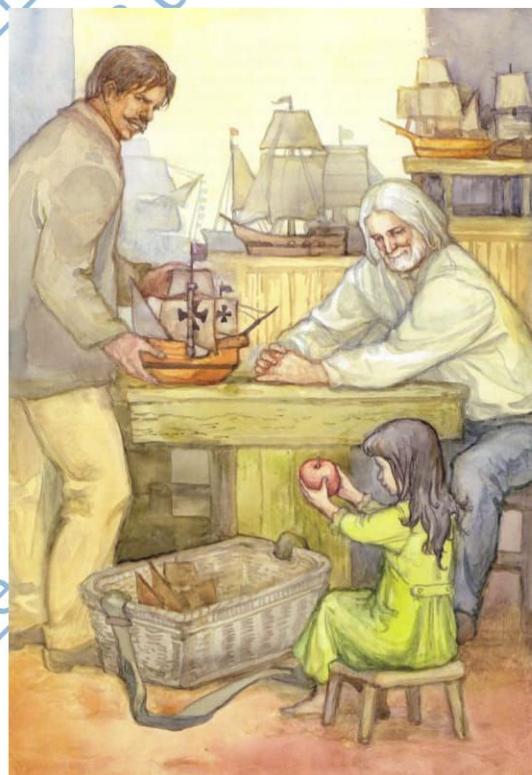
— Так, так; за всіма ознаками, кому ще й бути, як не чарівникові. От би на нього подивитися... але ти, коли підеш знову, не повертай зі стежки; у лісі й заблукати неважко.

Облишивши заступа, він сів до низького, зробленого з хмизу паркану, і посадив дівчинку на коліна. Надто стомлена, вона ще намагалася додати деякі подробиці, але спека, хвилювання і втома хилили її до сну. Очі її злипалися, голова притулилася до твердого батьківського плеча, ще мить - і вона поринула б у крайну сновидінню, як зненацька, стурбована раптовим сумнівом, Ассоль сіла прямо, і з заплющеними очима, впираючись кулачками у груди Лонгрена, голосно сказала:

— Ти як гадаєш, прийде чарівниковий корабель за мною чи ні?

— Прийде, — спокійно відповів матрос, — раз тобі це сказали, значить усе вірно.

"Виросте, та й не згадає, — міркував він, а поки що... — не варто забирати у тебе таку іграшку. Адже ще чимало трапиться тобі не червоних, а брудних і хижих вітрил: здалеку — ошатних і білих, а коли зблизька, то подертих й нахабних. Подорожній пожартував з моєю дівчинкою. То що?! Добрий жарт! Нічого — жарт! Ти ба, як стомило тебе — півдня у лісі, у хащах. А щодо червоних вітрил думай, як я: будуть тобі полум'яні вітрила".

Ассоль спала. Лонгрен, діставши вільною рукою лульку, запалив, і вітер проніс дим крізь тин, до куща, що виріс назовні від городу. Біля куща, спиною до паркану, смакуючи пиріг, сидів молодий жебрак. Розмова батька з дочкою привела його у добрий гумор, а пахощі хорошого тютюну налаштували здобичливо.

— Дай но, господарю, покурити біdnій людині, — сказав він крізь прути. — Мій тютюн проти твого не тютюн, а, можна вважати, отрута.

— Я би й дав — стиха відповів Лонгрен, — але тютюн у мене у тій кишені. Мені, бачиш, не хочеться будити доньку.

— Ти ба - лишенко! Прокинеться, знов засне, а перехожий взяв, та й покурив.

— Ну, — заперечив Лонгрен, — ти не без тютюну, усе-таки, а дитина стомилася. Завітай, якщо хочеш, згодом.

Жебрак презирливо сплюнув, начепив на кийка торбу й роз'яснив:

— Певно — принцеса! Забив ти їй памороки тими заморськими кораблями! Ех ти, дивак-дивацький, а ще господар!

— Слухай-но, — пошепки сказав Лонгрен, — я, певно, розбуджу її, але тільки для того, щоб нам'яти твою здоровенну шию. Йди геть!

За півгодини жебрак сидів у трактирі за столом з кількома рибалками. Позаду них, то смикаючи чоловіків за рукав, то знімаючи через плече склянку з горілкою, - для себе, звісно, - сиділи оргядні жінки з гнутими бровами й руками налитими, що бруківка. Жебрак, скипаючи образою, оповідав:

— Й не дав мені тютюну. — «Тобі, — каже, — виповниться повнолітній рік, а тоді, — каже, — спеціальний червоний корабель... За тобою. Тому що доля твоя — вийти за принца. Й тому, — каже, — чарівникові - вір". Але я йому кажу: — "Давай, буди, мовляв, тютюну щоб дістати". Тож він за те півдороги біг за мною.

— Хто? Що? Про що гомонить? — чулися допитливі голоси жінок.

Рибалки, ледь повертаючи голови, розтлумачували з усмішкою:

— Лонгрен з дочкою здичавіли, а може, пошкодилися у розумі; ось людина розповідає. Чаклун був у них, так треба розуміти. Вони чекають - тітки, вам би не прогавити! - заморського принца, та ще й під червоними вітрилами!

За три дні, повертаючись з міської крамниці, Ассоль вперше почула:

— Гей, шибеняка! Ассоль! Поглянь-но сюди! Червоні вітрила пливуть!

Дівчинка, здригнувшись, мимоволі поглянула з-під долоні на море. Потім обернулася у бік вигуків; там, в двадцяти кроках від неї, стояла купка хлопців; вони кривлялися, висолоплюючи язики. Зітхнувши, дівчинка побігла додому.

